

her ved en anden Keilighed og har jo iøvrigt været for mange Gange — men jeg vil blot sige, at jeg har den Overbeviisning om dette Studium, at medens det kan være nyttigt og gavnligt, at det kan betegnes for Folk, hvilke Mænd der paa en videnskabelig Maade have søgt at nærme sig til at dømmen om det menneskelige Legems Væbskaffenhed, at afhjælpe Mangler, skaffe Sundhedspleie tilveie osv., er det en meget stor Feil at forhindre Folk fra at lade sig pleie af hvem de ville, og man vil ikke kunne finde nogen forstandig Grændse i denne Henseende; men det skal jeg ikke nærmere gaae ind paa, idet jeg blot har villet nævne det, for at man kan fatte min Grundtanke, som er at affkaffe, hvad der er en urigtig Tilstand i vort nærværende Samfund, fordi den ikke passer til vor demokratiske Udvikling.

Jeg kan, efterat man har paaapeget saamange Ting, og da man let faaer Udseende af at samthylle, naar man tier, ikke unblade endnu at omtale, hvad den ærede Minister sagde igaar. Han nævnebe som en af de Examinere, der ere fremkomne ad administrativt Veie, en for Qvinder. Jeg maa udtale, at jeg anseer det for det Uheldigste, der er skeet i Examinationsretningen. Det har været mig kjært at see Brevprøveexamen blive affkaffet, at see Brændevinsbrænderexamen blive ophævet, men det har gjort mig ligesaa ondt at see en Qvinderexamen blive indført. Naar den ærede Minister siger, at uden denne Examen vilde han ikke ansee sig berettiget til at bruge disse Qvinder til at give Underviisning i Skoler, hvor der hidtil er givet Fortrin til Mænd, som have underkastet sig visse Examina, saa staaer denne Udtalelse i en skarp Modsetning til den Frihed, han iøvrigt vil tilegne sig med Hensyn til Examinations Betydning. Det vilde være langt simplere at sige: til at undervise i de og de. Tag i Skolen kunne Qvinder benyttes, men — ingen Examen, og jeg skal sige den ærede Minister hvorfor: her er ikke Spørgsmaal om at bruge Qvinder i Almindelighed — udenfor Pigeskolerne — til at opdrage Drengene, men Tanken maa være den, at bruge dem i alle Underviisningsfag udenfor Haandgjerning i Pigeskolerne, og nu vil jeg

spørge: hvilken Art Qvinder ere de dneligste og bedst skikede til i Pigeskoler at opdrage den unge Qvinde? Er det den unge, nylig examinerede Qvinde, med aldrig saamange Kundskaber, men ingen Erfaring i at styre den Unge, eller er det snarere den ældre, i Livet prøvede Qvinde, der har staaet ligeoverfor Børn, selv underviist og opdraget Børn, som er bedst skikket dertil? Det er den Sidste, men denne faaer den ærede Minister ikke gjennem Examen; denne udelukker den ærede Minister tværtimod ved Examen og fører tillige samtlige disse Qvinder ind paa et falskt Spor, ved at føre dem hen til en forfængelig Lærdom og ikke ind paa Opdragelsens Veie. Det er desuden Noget af det, man skal vogte sig for, idet man i et lærd Examinats prøver, hvem der kan være skikket til Ungdommens Underviisning og Opdragelse — ja, Opdragelsen ligger noget ved Siden af, idet Underviisningen jo egentlig her er det, hvorom det dreier sig — at troe, at den underviser bedst, som har beviist at være i Besiddelse af de fleste Kundskaber. Nei! det er i Virkeligheden ganske anderledes: En med ringe Kundskaber kan undervise meget godt, og en Anden, som er i Besiddelse af mange Kundskaber, kan maastee slet ikke undervise, men kan fordærve Ungdommen ved sin falske Maade at betragte Underviisningsbanen paa. Naar man fører dette over paa denne Qvinder Examen, over paa Naaleværket og paa de Qvinder, som kunne gjøre bedst Naaleværk, og siger, at disse skulle være fortrinligst skikede til at undervise i Skolerne, saa paa staaer jeg, at man ikke mere kjender Forskjellen paa Svendeproe og Mesterprøve. Vi have ved Laugsvæsenet fastholdt, at man til Nød kunde gjøre Svendeproe, o: en Prøve, som viser, at en Mand har lært at arbejde, men man kan ikke aflægge nogen Prøve, hvorved man har viist, at man selv kan styre eller lære Andre til at styre. Dette maa Enhver vide, som har levet noget i Verden, og man har seet mange Qvinder, som selv sige daarligt, deels fordi de ere komne ud af Banen eller maastee ere blevne stive i Fingrene, undervise ganske fortreffeligt i Syning, fordi de have vidst, hvorledes det skulde være, og navnlig have haft den fornødne Alvor, som har bragt Andre til at følge dem, uden at de